Työterveyslaitos

Eettinen kuormitus haltuun – keinoja työyhteisölle

EDUCA 23.1.2026

Heikkilä, Heli, vanhempi asiantuntija, FM, KM
Kurki, Anna-Leena, vanhempi asiantuntija, KM

Työsuojelurahasto
Arbetarskyddsfonden
The Finnish Work Environment Fund

Esityksen rakenne

- Eettinen kuormitus opetustyössä – mitä se on?
- Eettinen kuormitus hallintaan opetustyössä –menetelmän esittely
- Ajatuksia opettajanhuoneeseen vietäväksi

"Ohjaanko näitä, jotka on täällä luokassa vai lähdenkö hakemaan yhtä sieltä vessasta?"

LUOKANOPETTAJA (haastattelu)

" Tulee sinne johtajat, sosiaalitoimi tai lääkärit... hirveen helposti se opettajan näkemys sivuutetaan."

LUOKANOPETTAJA (haastattelu)

Eettisesti haastavissa tilanteissa opettaja

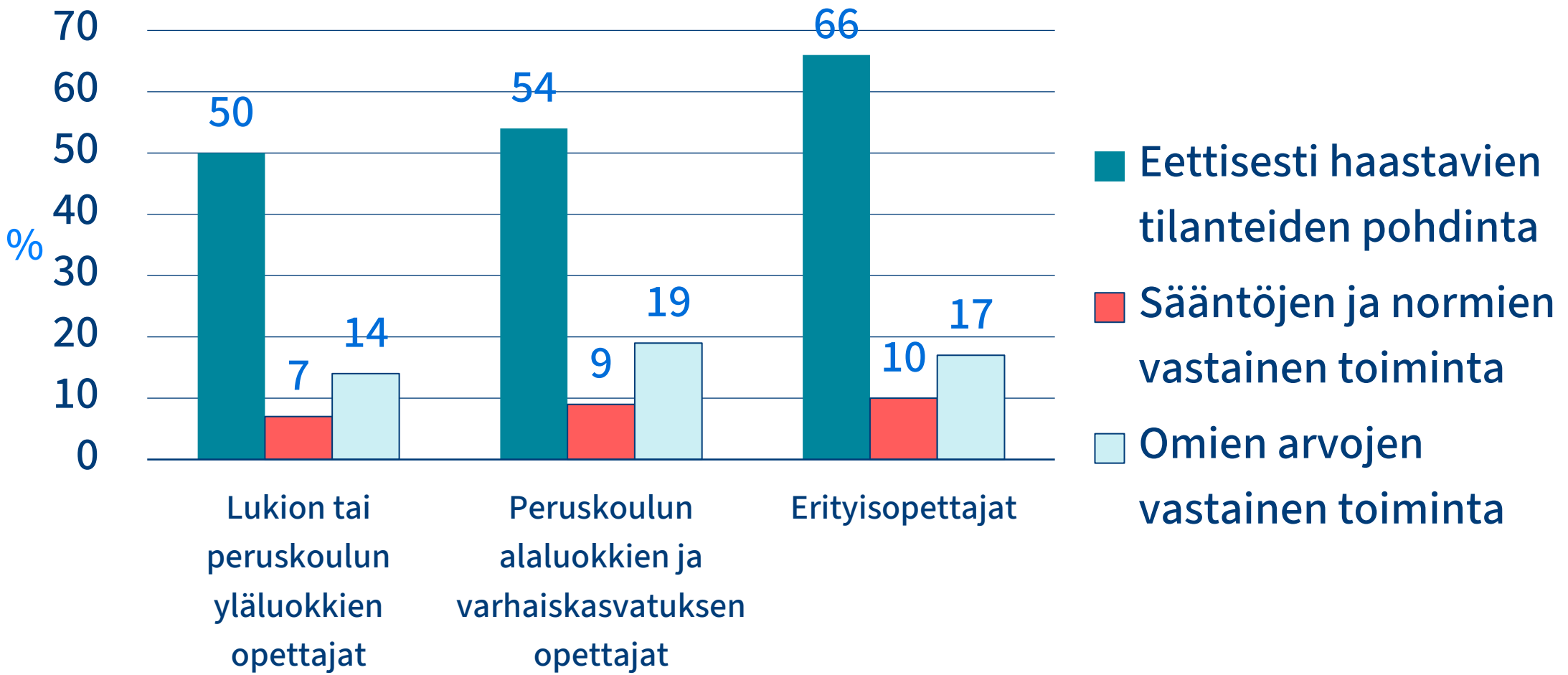
- ei tiedä mikä on oikein tai paras toimintatapa
- kokee ettei voi toimia arvojensa mukaisesti tai oikeaksi kokemallaan tavalla
- tunnistaa useamman ratkaisuvaihtoehdon, jotka kaikki tuntuvat jollain tapaa ongelmallisilta
- joutuu syystä tai toisesta toimimaan koulun sääntöjen vastaisesti.

Eettisesti haastavat tilanteet kuormittavat (stressi, jännittyneisyys, ahdistus, työn mielekkyyden haasteet).

©TYÖTERVEYSLAITO S

Opettajan työ on eettisesti kuormittavaa

Työn eettinen kuormitus (’vähintään viikoittain’ vastanneet), %

Työterveyslaitos

Lähde: Kunta10-tutkimus, 2024

2.4.2026

Eettinen kuormitus syntyy työssä

(Koli 2014; Pynnönen ym. 2022)

Yhteisölähtöinen logiikka

Kaikilla oppilailla on sosiaalisesta taustastaan riippumatta oikeus saada samanlaista opetusta.

Yksilölähtöinen logiikka

Jokaisella oppilaalla on oikeus saada omia kykyjään ja tarpeitaan vastaavaa opetusta.

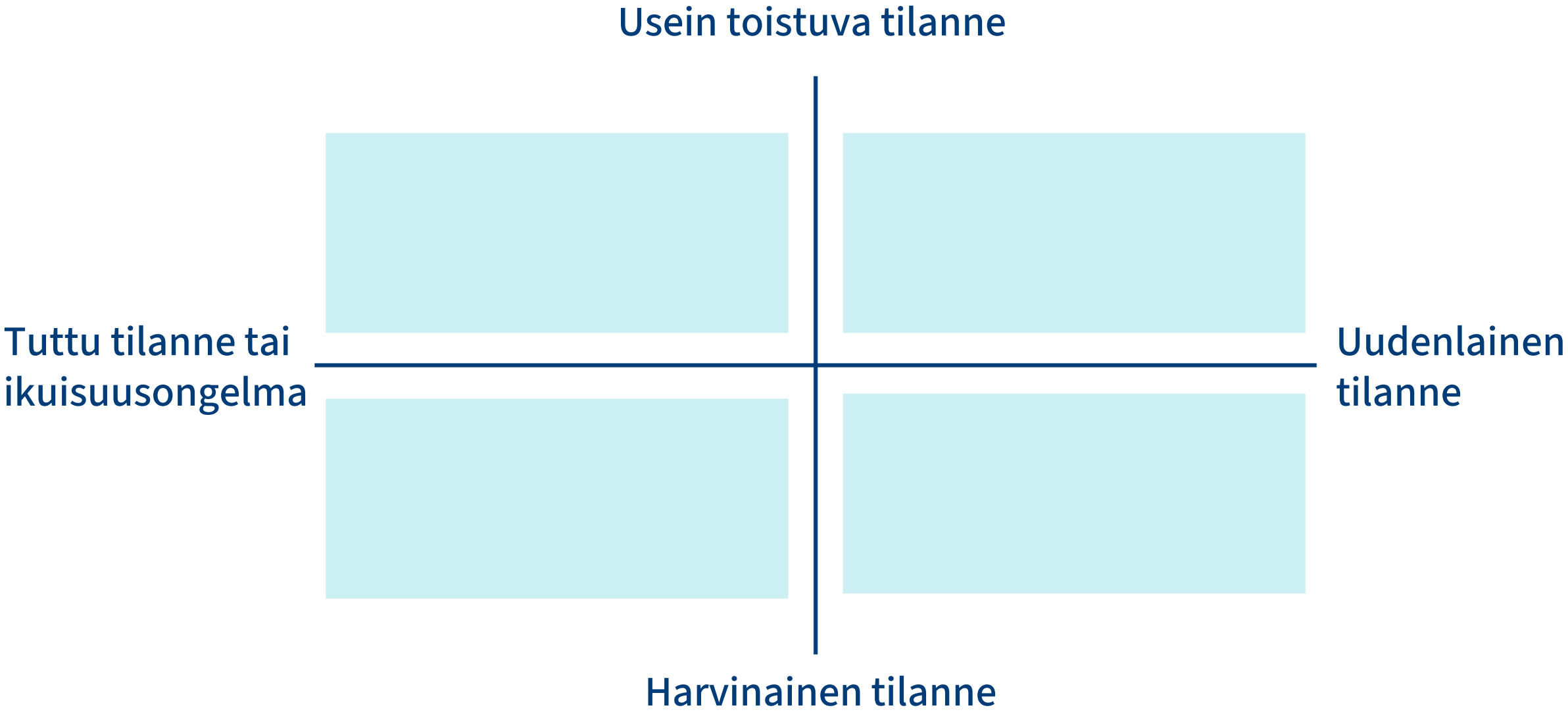
Eettinen kuormitus hallintaan opetustyössä -menetelmä

Opas eettisen kuormituksen hallintaan opetustyössä | Työterveyslaitos

Yhteinen työskentely koulussa

Millaisia ovat eettisesti kuormittavat tilanteet omassa koulussamme?

Miten yleinen opetustyön muutos näkyy omassa koulussamme?

- Millaisia olivat oppilaiden tarpeet ja työmme sisällöt ennen? Entä nyt?
- Miten yhteiset toimintatapamme ovat muuttuneet?

Yhteisölähtöinen logiikka

Kaikilla oppilailla on sosiaalisesta taustastaan riippumatta oikeus saada samanlaista opetusta.

Yksilölähtöinen logiikka

Jokaisella oppilaalla on oikeus saada omia kykyjään ja tarpeitaan vastaavaa opetusta.

Ajatuksia opettajanhuoneeseen vietäväksi

1. Muuttuva opetustyö synnyttää eettistä kuormitusta. Se aiheuttaa stressiä, ahdistuneisuutta ja työn mielekkyyden hiipumista, jopa alanvaihtoaikeita.

2. Pelkästään yksilöön kohdistuvat keinot eivät riitä – eettisen kuormituksen hallinta edellyttää yhteistä keskustelua sekä työn ja koulun toimintatapojen kehittämistä.

3. Eettisen kuormituksen hallintaan on varattava aikaa ja siihen on olemassa keinoja. Näin vahvistetaan työn sujuvuutta koko työpaikalla.

Opas eettisen kuormituksen hallintaan opetustyössä | Työterveyslaitos

Lähteet

Engeström, Y., & Sannino, A. (2011). Discursive manifestations of contradictions in organizational change efforts: A methodological framework. Journal of organizational change management, 24(3), 368-387.

Heikkilä, M., Mauno, S., Herttalampi, M., Minkkinen, J., Muotka, J., & Feldt, T. (2023). Ethical dilemmas and well-being in teachers' work: A three-wave, two-year longitudinal study. Teaching and Teacher Education, 125, 104049.

Kauppi, M., Vesa, S., Kurki, A. L., Olin, N., Aalto, V., & Ervasti, J. (2022). Opettajat muuttuvassa koulumaailmassa: Opettajien työhyvinvoinnin kehitys opetussuunnitelmauudistuksen aikana.

Koli, A. (2014). Työn mieltä etsimässä: Työhyvinvoinnin edistäminen ammatinopettajien työssä.

Kurki, A. L., Uusitalo, H., & Teperi, A. M. (2019). Enhancing proactive safety management in schools using the change workshop method. Learning, Culture and Social Interaction, 23, 100348.

Mäkitalo, J. (2005). Work-related well-being in the transformation of nursing home work. University of Oulu.

Pynnönen, L., Kallo, J., & Silvennoinen, H. (2022). Tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja oikeuksia edistävä peruskoulu? Oikeudelliset normit osana koulutuksellisen oikeudenmukaisuuden uudelleenmäärittelyä. Kasvatus, 53(4), 391-407.

Työterveyslaitos

Kiitos

HYVÄÄ
TYÖPÄIVÄÄ!

Lisää asiaa työelämästä? Seuraa Työterveyslaitosta somessa ja vieraile verkkosivuillamme ttl.fi. Muista myös tilata uutiskirjeemme!